BEKÜLDŐ
Irmgard

ON
2015.07.01

★ ★ ★ ★ ★
Keine Stimmen

Kötelezettségvállalások – Soha ne prédikálj az értékekről

A mai sportban: lehetséges-e a nemes értékek átadása, vagy a fiatalokat a sorsukra kell hagyni? Kritikai elemzés Ludwig Hasler filozófia- és médiateória-egyetemi docenssel, újságíróval.

Soha ne prédikálj az értékekről

Milyen asszociációkat ébreszt benned a „Commitments” kifejezés? Ludwig Hasler: Ellentmondásosakat. Egyrészt a sportnak szüksége van ilyen normatív megállapodásokra, ha meg akarja őrizni régi idealista szerepét, mint „ellenvilág”: vagyis az egészséget, a fair play-t, a teljesítmény alapú igazságosságot a „darwinista” küzdelem helyett. Másrészt a valós sport elszalad ettől a kedves ideáltól – valahova a mozgás erotikája és az erősebbnek lenni iránti primitív vágy között, a test művészi ügyessége és a verseny brutalitása között...

Ezért még igényesebbé válik az alapvető hozzáállások kialakításán végzett munka. Hogyan lehet a gyermekeket és a fiatalokat lelkesíteni ezek iránt? A gyermekek és a fiatalok sok minden iránt lelkesednek, amint rájönnek, hogy az az érdekükben áll. Ezeknek a hozzáállásoknak és értékeknek tehát hasznot kell hozniuk számukra – legalábbis jó érzést kell kelteniük bennük. Ezt a legkönnyebben a csapatsportokban lehet átadni: tisztesség, nincsenek durva szabálytalanságok, egy mindenkiért – ez erősíti a csapatszellemet. Ez pedig növeli minden egyes tag önértékelését („nélkülözhetetlen vagyok, elismernek”). És az önértékelés növekedésével együtt növekszik a sportbeli siker is. Természetesen nehéz feladat felkelteni ezt az érdeklődést. Leginkább akkor sikerül, ha az értékeket hitelesen, az életminőség javításának és a siker ösztönzésének eszközeként közvetítjük. Az ég szerelmére, soha ne az értékeket hirdessük a siker helyett!

Amíg a sport nem válik cirkusszá, addig az értékekből merít erőt.

Miért szükségesek a közös értékek a sportban? Amíg a sport nem akar cirkusszá válni, addig az ilyen értékekből táplálkozik. Ha a sprinterek anabolikus szerekkel tömik magukat, akkor – egészségük mellett – a sportot is tönkreteszik. A teljesítmények összehasonlíthatósága a modern sport alfája és omegája. Ha már nem a legjobb nyer, hanem az, akinek a legjobb gyógyszergyártója van, akkor a sport egész alapja összeomlik. A sportról van szó, nem arról, hogy jók legyünk vagy kedvesek. Egyáltalán nem kell nagy szavakkal az „etikáról” beszélnünk. Elég, ha megértjük a „kölcsönös önérdek” fogalmát: ha sportolok, akkor az esélyegyenlőség jegyében olyan értékeket kell támogatnom, mint a kábítószer-mentesség, a tisztesség és a szabályok betartása.

A kötelezettségvállalásokat mindenkinek közösen kell meghatároznia. Milyen értéket képviselnek Ön számára azok a megállapodások, amelyeket egy kis, érdekelt csoport

dolgoz ki az egész csapat számára? Döntő fontosságú, hogy hogyan áll össze a csoport. Ha bármilyen jó szándékú javaslat érkezik a „jó fiúk” vagy a gyengébbek köréből, a többiek csak gúnyolódnak rajta. Ekkor egyértelművé válik, hogy a kötelezettségvállalás célja a gyengébbek védelme. Ez földi körülmények között soha nem működik.

Korábbi szerkesztői munkám során mindig kiválasztottam néhány „vezérfigurát”, valamint egy-két „hírhedt lázadót”. Ebből a csoportból aztán kidolgoztattam egy szerkesztőségi alapszabályt – egy, jogilag nem kötelező érvényű megállapodást, vagyis egyfajta elkötelezettséget. A javaslatok többnyire problémamentesen elfogadásra kerültek. Döntő fontosságú tehát, hogy az úgynevezett „zavarókat” már a kezdetektől bevonjuk.

Milyen tanácsokat adna az önkéntes sportvezetőknek, hogy felkészüljenek a közös megállapodások jelentette kihívásra? Manapság könnyen túlzásba viszik ezt a közösségi és alulról jövő demokráciát. Döntő fontosságú, hogy az elkötelezettségeket ne kívülről írják elő. A fiatalok mégis akarnak egy „főnököt”. Egy barátom elmesélte, hogyan vette át középiskolai tanárként egy osztályt, amelyet korábban két tanár is feladott. Az első tanítási napon írásban így szólította fel az osztályt: „Hozzatok kerékpárt, futócipőt, fürdőnadrágot. Triatlonra megyünk.” Amikor eljött az idő, mindenkit külön-külön üdvözölt, röviden tájékoztatta őket a nap menetéről, majd kerékpárral elindult előre. A pimasz fiúk követték őt – és az iskola minden következő napján is így tettek. Megtalálták a főnöküket.

Ez a példa a következőt hivatott szemléltetni: egy vezető nélküli csoportból soha nem alakulhatnak ki tartós elkötelezettségek. Először a csoportnak érdekcsoporttá kell fejlődnie – azaz vezetni kell –, csak ezután válhatnak a fiatalok önállóvá, és alakíthatnak ki a csoport érdekeit szolgáló kezdeményezéseket.

Van-e „tanulási út” a közös attitűdök és értékek kialakításához? A „tanulási út” leginkább a negatív tapasztalatok révén működik. Van egy szép mondás az antiautoritárius ’68-as időkből: az óvodában a kicsik reggel a következő kétségbeesett kérdéssel köszöntötték az óvónőt: „Kisasszony, ma is megint azt kell játszanunk, amit akarunk?” A kérdés humorja világosan megmutatja: ha állandóan magunknak kell választanunk és dönteni, az megterhelő, kínszenvedés, túlterhelés. Egy csoportnak át kell élnie ezt a túlterhelést az értékek és hozzáállások zűrzavarában – csak akkor fogja értékelni a kötelezettségvállalás jótékony hatását.

A kötelezettségvállalások kiegészíthetik a szabályokat, az iskolai rendtartásokat, a tanulási szerződéseket stb., de nem helyettesíthetik azokat. Hogyan látja ezt a kiegészítő funkciót? Mindkettő szabály. Az egyik „fentről” jön – az iskola vezetésétől vagy a munkaadóktól –, a kötelezettségvállalások pedig „alulról”. Segítségükkel a fiatalok először tapasztalják meg azt az érzést, hogy maguk állapítanak meg szabályokat. Izgalmasnak tartják, hogy maguk találjanak ki egy kollektív viselkedési mintát. Ugyanakkor terhet is jelentenek számukra, hiszen maguknak kell felelősséget vállalniuk a csoportéletért.

Funkcionális szempontból a szabályzatok és a kötelezettségvállalások közötti kiegészítést úgy képzelem el, mint a vállalatoknál a „vállalati identitást”. A labdarúgásban mindenki a FIFA által előírt szabályok szerint játszik. Az FC Herisau juniorjai viszont megegyeznek abban, hogy soha nem rúgnak szándékosan az ellenfél sípcsontjába. És ezt nem nemes önmegtartóztatási etika részeként, hanem profiljukat meghatározó elkötelezettségként: „Nincs szükségünk arra, hogy másokat kórházba küldjünk, így is nyerünk. Mi különlegesek vagyunk!”

Ahhoz, hogy a megállapodások tartós hatást gyakoroljanak, azoknak önkéntes alapon kell születniük. De mit kell tenni, ha a kötelezettségvállalásokat nem tartják be? Ilyen esetekre rituálékra van szükség. A csoportnak – nem a vezetőnek – kell világossá tennie a szabályszegő számára, hogy viselkedésével saját magát zárta ki a közösségből. A szabályszegés súlyosságától függően a csoportnak büntetést kell elhatároznia (kizárás, jóvátételként végzendő közmunka). Ez természetesen csak akkor működik, ha az ilyen büntetéseket és azok mértékét előre meghatározták, és azokat a kötelezettségvállalással egyidejűleg közösen jóváhagyták.

Soha ne prédikálj az értékekről

Forrásmegjelölés:

Tartalom: Jugend+Sport, mobile 1, 2004. december, COMMITMENTS

Szerző: Raqlph Hunziker

Szerzői jog: www.mobile-sport.ch

Kép: www.juropa.net

Weitere Informationen

Kategóriák
Vezetés és pedagógia

Címkék
Sport
Értékek
Ifjúsági csoport
Filozófia
Pedagógia

Kor
13–16 évesek
16. életév betöltésétől

A résztvevők száma
Nincsenek elérhető adatok.

Biblia
Ez az információ hiányzik.

Időtartam
Nincsenek elérhető adatok.

Terep / Környezet
Város

Anyag
Szinte erőfeszítés nélkül

Fájl letöltés
Fájl letöltés elérhető

KI Generierter Inhalt
Tartalom
Kategóriák
Címkék
Kor
A résztvevők száma
Biblia
Időtartam
Terep / Környezet
Anyag

© YoungstarsWiki | https://youngstarswiki.org/hu/wiki/art/kotelezettsegvallalasok-soha-ne-predikalj-az-ertekekrol